

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové rozhodl samosoudkyní JUDr. Janou Kábrtovou ve věci žalobkyně **K. CH., nar. ..., bytem B. T. 324**, zast. J. Ch. bytem D. B. 113, B. T., proti žalovanému **Ministerstvu práce a sociálních věcí se sídlem v Praze 2, Na Poříčním právu 1**, k žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 5. 5. 2016, čj. MPSV-2016/90473-918, o zvýšení příspěvku na péči,

t a k t o :

- I. Žaloba s e z a m í á .**
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.**

O d ů v o d n ě n í :

Rozhodnutím ze dne 5. 5. 2016 žalovaný prvním výrokem změnil rozhodnutí orgánu I. stupně tak, že zvýšil od října 2015 s odkazem na ust. § 4 odst. 1, a §§ 8, 9, 11, 13 a 14 zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, příspěvek na péči ze 4.000,- Kč na 12.000,- Kč; druhým výrokem napadené rozhodnutí orgánu I. stupně ve zbytku potvrdil, s odkazem na ust. § 90 odst. 5 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád. Rozhodnutí orgánu I. stupně – Úřadu práce České republiky – krajské pobočky v Hradci Králové bylo vydáno dne 18. 9. 2015, pod čj. 16237/2015/DKL, a byl jím zvýšen příspěvek na péči od 1. 6. 2015 z 800,- Kč na 4.000,- Kč měsíčně.

Včasnou žalobou se žalobkyně rozhodnutí žalovaného bránila, namítala, že považuje za nesprávné nepřiznání příspěvku na péči ve IV. stupni v období 8. 6. 2015 – 30. 9. 2015, její zdravotní stav za toto období nebyl podrobněji zkoumán. Posuzující ji nikdy neviděli, takže si nemohli učinit odpovídající představu o jejím reálném zdravotním stavu. V červnu byla podána žádost o změnu stupně soběstačnosti žalobkyně, rozhodnutí bylo několikrát měněno, nejdříve byl přiznán pouze II. stupeň, po odvolání byl přiznán do 11. 1. 2016 i za období od června, od 12. 1. 2016 stupeň IV. Jiná komise, která posuzovala přiznání průkazu OZP, žalobkyni přiznala imobilitu a vystavila jí průkaz ZTP/P od 1. 5. 2015 trvale. Po dalším vyjádření pak žalovaný opět změnil termín pro přiznání příspěvku na péči, a to II. stupeň od 8. 6. 2015 do 30. 9. 2015, IV. stupeň od 1. 10. 2015. Žalobkyně je názoru, že posudkový lékař nezhodnotil správně zvládání některých základních životních potřeb, a to především mobility, neboť se nezvládala pohybovat chůzí, ušla s pomocí hole a opory jiného člověka 20 – 40 m a byla zcela vyčerpána, chůzi po schodech v rozsahu 1 patra směrem nahoru a dolů nezvládla vůbec. Nezvládala používat dopravní prostředky vč. bariérových, vůbec by nenastoupila a nevěděla, kam jede, o zakoupení lístku nemluvě. Jako důvod je zde označena dechová nedostatečnost, stařecká hypomobilita pro svalovou insuficienci, alzheimerova choroba, demence. K potřebě komunikace pak uvádí, že nebyla v té době schopna zvládnout krátký psaný text, porozumět a uchovat si po nějakou dobu získané informace (např. z časopisu, televize), nebyla schopna napsat sama krátkou smysluplnou zprávu, samostatně používat telefon. V životní potřebě stravování nezvládala výběr konzumace hotového nápoje a potravin, odpovídajících dietě na cukrovku, naporcovat a naservírovat stravu, nepamatovala si, že již jedla, pila a nebyla schopna si uvědomit čas snídaně, oběda, večeře a svačiny. K potřebě výkonu fyziologické potřeby pak žaloba uvádí, že žalobkyně nebyla schopna včas použít WC či používat hygienické pomůcky při inkontinenci. Po úmrtí manžela žalobkyně (únor 2015), jí rodina zajistila celotýdenní službu DIAKONIE Dvůr Králové nad Labem, 3x týdně jí byly zajišťovány služby, které nezvládala, tedy osobní hygiena, oblékání, podávání a příprava jídel, léků, manikúra a pedikúra, úklid, drobné nákupy, dovoz k lékaři a do denního stacionáře, praní a žehlení. K tomu žalobkyně předložila účty z Diakonie a tři zdravotní zprávy z května a září 2015. Navrhuje zrušení napadeného rozhodnutí z důvodu nedostatečně zjištěného stavu věci a vrácení věci k dalšímu řízení.

Žalovaný se k žalobě písemně vyjádřil dne 4. 8. 2016, uvedl, že na základě žádosti žalobkyně byl zvýšen příspěvek na péči od června 2015 na 4.000,- Kč měsíčně na základě posudku LPS OSSZ, tato hodnotila jako nezvládané životní potřeby orientace, oblékání a obouvání, tělesnou hygienu, péči o zdraví, osobní aktivity, péči o domácnost. Žalobkyně namítá, že v této době již nezvládala všech deset základních životních potřeb. Žalovaný pak poukazuje na posouzení zdravotního stavu žalobkyně posudkovou komisí MPSV ČR, která pro odvolací řízení posuzovala spisovou dokumentaci ÚP, vč. záznamu sociálního šetření, posudkový spis LPS OSSZ, zdravotní dokumentaci žalobkyně a sociální šetření odvolacího orgánu ze dne 23. 10. 2015. Uvádí, že PK v lednu 2016 zohlednila zhoršení zdravotního stavu žalobkyně tak, že jí přiznala II. stupeň závislosti (6 základních životních potřeb) od června 2016 a IV. stupeň závislosti (10 základních životních potřeb) od ledna 2016, zejména s ohledem na závěry psychiatrického nálezu CLINTERAP s.r.o. ze dne 12. 1. 2016. Žalobkyně namítala, že všech 10 základních

životních potřeb nezvládá již od června 2015. Žalovaný uvádí, že na základě jeho žádosti bylo posouzení zdravotního stavu žalobkyně znovu projednáno dne 15. 4. 2016, zejména s ohledem na rozpor předchozího posudku se závěry sociálního šetření z 23. 10. 2015, PK poté dospěla k závěru, že v případě žalobkyně je dán IV. stupeň závislosti již od října 2015. Zde žalovaný připomíná, že zejména došlo k porovnání nálezů z 9. 2. 2015, závěrů posudkového hodnocení z 6. 2. 2015 a 13. 8. 2015 (kdy bylo konstatováno lehké snížení duševních schopností), lékařských zpráv ze září 2015, kdy byla žalobkyně opakovaně hospitalizovaná, propouštěcí zprávy Chirurgické kliniky Thomayerovy nemocnice z 30. 9. 2015 a závěry sociálního šetření z 23. 10. 2015. Zhoršení zdravotního stavu (říjen 2015) vychází zejména ze závěrů sociálního šetření MPSV z 23. 10. 2015, z něhož je patrné, že již došlo ke zhoršení v takové míře, že žalobkyně nebyla schopna zvládnout všech deset základních životních potřeb. Nenaplnil se tak předpoklad zlepšení zdravotního stavu rehabilitací chůze v chodítku či o berlích, uvedený v propouštěcí zprávě nemocnice ze dne 30. 9. 2015, kde byla žalobkyně hospitalizovaná pro zlomeninu stehenní kosti. Žalovaný dospěl k závěru, že u žalobkyně docházelo od června 2015 k postupnému zhoršování zdravotního stavu, zásadní zhoršení, odpovídající IV. stupni závislosti je z lékařských zpráv a záznamů o sociálním šetření patrné až od října 2015. Připomíná, že zdravotní stav je potřebné posuzovat z dlouhodobého hlediska, kdy dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav podle poznatků lékařské vědy trvá, nebo je předpoklad, že bude trvat déle než jeden rok ve smyslu § 3 zákona o sociálních službách. Žalovaný je tak přesvědčen, že napadené rozhodnutí je v souladu s právními předpisy, přesvědčivé a věcně správné a navrhuje zamítnutí žaloby.

Soud se souhlasem účastníků řízení rozhodl ve věci bez nařízení jednání (§ 51 odst. 1 zákona č. 150/2001 Sb., soudní řád správní – s.ř.s.), důkazy, obsažené ve spisu, pak hodnotil jednotlivě i v jejich souhrnu (§ 77 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní - s.ř.s.), a dospěl k závěru, že žaloba nebyla důvodná.

Zákon č. 108/2006 Sb. o sociálních službách, upravuje podmínky poskytování pomoci a podpory fyzickým osobám v nepříznivé sociální situaci. Podmínky nároku na příspěvek na péči vycházejí z ust. § 7, kde je uvedeno, že příspěvek na péči se poskytuje osobám závislým na pomoci jiné fyzické osoby a nárok na něj mají osoby, uvedené v § 4 odst. 1, které z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu potřebují pomoc jiné fyzické osoby při zvládání základních životních potřeb v rozsahu stanoveném stupněm závislosti podle § 8, pokud jim tuto pomoc poskytuje osoba blízká nebo asistent sociální péče uvedený v § 83, nebo poskytovatel sociálních služeb, který je zapsán v registru poskytovatelů sociálních služeb...

Dle § 8 odst. 2 cit. zákona se osoba starší 18 let věku považuje za závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve

- a) stupni I (lehká závislost), jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu není schopna zvládat tři nebo čtyři základní životní potřeby,
- b) stupni II (středně těžká závislost), jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu není schopna zvládat pět nebo šest základních životních potřeb,

- c) stupni III (těžká závislost), jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu není schopna zvládat sedm nebo osm základních životních potřeb,
 - d) stupni IV (úplná závislost), jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu není schopna zvládat devět nebo deset základních životních potřeb,
- a vyžaduje každodenní pomoc, dohled nebo péči jiné fyzické osoby.

Z ust. § 9 odst. 1 písm. a), c), d) a g) zákona č. 108/2006 Sb. v platném znění pak plyne, že při posuzování stupně závislosti se hodnotí schopnost zvládat základní životní potřeby mobility, komunikace, stravování a výkonu fyziologické potřeby. Z odst. 4 plyne, že při hodnocení schopností zvládat základní životní potřeby se hodnotí funkční dopad dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu na schopnost zvládat základní životní potřeby; přitom se nepřihlíží k pomoci, dohledu nebo péči, která nevyplývá z funkčního dopadu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu. Odst. 5 tohoto předpisu upravuje uznání závislosti v příslušné základní životní potřebě tak, že musí existovat příčinná souvislost mezi poruchou funkčních schopností z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu a pozbytím schopnosti zvládat základní životní potřebu v přijatelném standardu. Funkční schopnosti se hodnotí s využíváním zachovaných potenciálů a kompetencí fyzické osoby a využíváním běžně dostupných pomůcek, prostředků, předmětů denní potřeby nebo vybavení v domácnosti, veřejných prostor nebo s využitím zdravotnického prostředku.

Bližší vymezení schopností zvládat základní životní potřeby a způsob jejich hodnocení pak stanoví vyhláška č. 505/2006 Sb. v platném znění. Schopnost osoby zvládat základní životní potřeby se pro účely stanovení stupně závislosti hodnotí podle aktivit, které jsou pro jednotlivé základní životní potřeby vymezeny v příloze č. 1 k této vyhlášce. V § 1 je dále uvedeno, že schopnost osoby zvládat základní životní potřeby pro účely stanovení stupně závislosti se hodnotí v přirozeném sociálním prostředí a s ohledem na věk fyzické osoby, při hodnocení zvládat základní životní potřeby se hodnotí tělesné struktury, tělesné funkce duševní, mentální, smyslové, oběhové, dechové, hematologické, imunologické, endokrinologické, metabolické, zažívací, vylučovací, neuromuskuloskeletální, včetně hrubé a jemné motoriky a funkce hlasu, řeči a kůže, a to ve vztahu k rozsahu a tíži poruchy funkčních schopností. Za neschopnost zvládnutí základní životní potřeby se považuje stav, kdy porucha funkčních schopností dosahuje úrovně úplné poruchy nebo poruchy těžké, kdy i přes využívání zachovaných potenciálů a kompetencí fyzické osoby a využívání běžně dostupných pomůcek, prostředků, předmětů denní potřeby nebo vybavení domácnosti, veřejných prostor nebo s využitím zdravotnického prostředku nelze zvládnout životní potřebu v přijatelném standardu. Ustanovení § 2a cit. vyhlášky pak upravuje řečené v tom smyslu, že pokud osoba není schopna z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu zvládat alespoň jednu z aktivit, která je pro schopnost zvládat základní životní potřebu vymezena v příloze č. 1 k této vyhlášce, není schopna základní životní potřebu zvládat, a to bez ohledu na příčinu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu. Příloha č. 1 předpisu upravuje vymezení schopností zvládat základní životní potřeby –

- mobility – kdy za schopnost zvládat tuto základní životní potřebu se považuje stav, kdy osoba je schopna zvládat vstávání a usedání, stoj, zaujímat polohy, pohybovat se chůzí krok za krokem, popřípadě i s přerušováním zastávkami,

v dosahu alespoň 200 m, a to i po nerovném povrchu, chůzi po schodech v rozsahu jednoho patra směrem nahoru i dolů, používat dopravní prostředky včetně bariérových,

- komunikace – kdy za schopnost zvládat tuto životní potřebu se považuje stav, kdy osoba je schopna dorozumět se a porozumět, a to mluvenou srozumitelnou řečí a psanou zprávou, porozumět všeobecně používaným základním obrazovým symbolům nebo zvukovým signálům, používat běžné komunikační prostředky,
- stravování – kdy za schopnost zvládat tuto životní potřebu se považuje stav, kdy osoba je schopna vybrat si ke konzumaci hotový nápoj a potraviny, nápoj nalít, stravu naporcovat, naservírovat, najíst se a napít, dodržovat stanovený dietní režim,
- výkon fyziologické potřeby – kdy za schopnost zvládat tuto základní životní potřebu se považuje stav, kdy osoba je schopna včas používat WC, vyprázdnit se, provést očistu, používat hygienické pomůcky.

Jak soud výše uvádí, k citovaným 4 základním životním potřebám žalobkyně sporovala období, kdy jejich řádného výkonu již nebyla schopna, jedná se o období červen – září 2015. Ze správního spisu, žalobkyní zaslaných podkladů a spisu soudního soud zjistil, že k tomuto období je možné využít následující materiály –

- Z posudku PK MPSV ČR v Hradci Králové ze dne 15. 4. 2016 plyne, že od 8/6 2015 do 30/9 2015 je považována žalobkyně za osobu závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve stupni II, od 1/10 2015 se pak již jedná o osobu, závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve stupni IV. Tento závěr PK odůvodňuje zněním psychiatrického nálezu MUDr. K. ze dne 9. 2. 2015, kdy hodnotí duševní postižení žalobkyně při základním onemocnění jako lehké postižení (žalobkyni přiznán I. stupeň závislosti s platností trvale), při posouzení další žádosti přiznán v srpnu II. stupeň s platností od 8/6 2015 – dále pro lehké snížení duševních schopností. Jako další momenty pak PK cituje závěr hospitalizační zprávy nemocnice ze dne 30/9 2015, z něhož lze dovodit nutnost péče o žalobkyni ve všech základních životních potřebách dříve, než bylo stanoveno zhoršení Alzheimerovy demence psychiatrickým nálezem z 12. 1. 2016, tuto skutečnost potvrzuje i sociální šetření MPSV Praha ze dne 23/10 2015,
- Ze Záznamu ze sociálního šetření pro účely odvolacího řízení ze dne 23/10 2015 plyne, že poskytovatelem péče pro žalobkyni je Alzheimercentrum Průhonice o.p.s., péče poskytována celodenně, v zápisu je uvedeno, že žalobkyně utrpěla v září 2015 zlomeninu krčku, celý den je v invalidním křesle, není schopna vstát ani usedat sama, zvládne ujít pár kroků s chodítkem a s pomocí druhé osoby. Dcera uvádí, že i před úrazem došla s pomocí cca 10 kroků. Žalobkyně není orientována časem, místem, ani osobou, nepamatuje si členy rodiny, ví, že jsou to příbuzní. Ráda se dívá na televizi, ale film si nepamatuje, neorientuje se v obvyklém prostředí, slyší přiměřeně věku, na otázky odpovídá adekvátně. Byla schopna se podepsat. Sama se napije, ale nenají, není schopna si připravit jídlo či dodržovat dietní režim, neví, kolik je hodin. Není schopna si vybrat přiměřené oblečení, sama nezvládne tělesnou hygienu. Je inkontinentní, není schopna samostatně dodržovat léčebný režim, není schopna vyřizovat si své osobní věci a dělat běžná rozhodnutí. Péči o domácnost nezvládá, veškerou péči zařizuje centrum,

- Ze Záznamu o sociálním šetření ze dne 2/7 2015 plyne, že dcera sdělila, že zdravotní stav žalobkyně se zhoršuje, přestává chodit, spíše přes den polehává, příští den nastupuje na odlehčovací pobyt do Žirče. Žalobkyně se po bytě pohybuje pomalou nejistou chůzí, opírá se o 1 vycházkovou hůl. Dvě FH odmítá, ujde maximálně pět metrů s přidržováním se nábytku, ven již nevychází. Přes den převážně leží, dokáže se sama postavit, vsedě 5 minut a lehá si. Je orientována osobou a rodinou, místem jen v bytě, zapomíná, jaký je čas a den. Třikrát denně dojíždí pečovatelka, která pomáhá s oblečením, hygienou, dohledem nad stravou. Není schopna činit běžná denní rozhodnutí, vůči dceři je vznětlivá a hádává. Není schopna přípravy jídla, potřebuje dohled nad najedením, napitím, sama se lžící nají a z hrnku napije. Často odmítá ranní hygienu, líbí se jí koupání, na které je vožena 1x týdně. Posuzovaná tvrdí, že zvládá výkon fyziologické potřeby, ve skutečnosti dle sdělení pečovatelky často nestíhá, je inkontinentní, používá vložky, které nedokáže včas vyměnit,
- Z posudku o zdravotním stavu žalobkyně ze dne 6. 2. 2015 – OSSZ Trutnov plyne, že žalobkyně se pohybuje s oporou 1 hole, schody zvládá přidržením se zábradlí, jistě ujde 200 m s pomůckou a přestávkami. Dle zprávy ošetř. lékaře chodí s 1 vycházkovou holí, v předklonu. V ordinaci lékaře spolupracuje, sama se svlékla, lehla a sedla, postavila se, ustrojila. Dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav postihuje schopnost tělesné hygieny, péče o zdraví, péče o domácnost.

Krajský soud po přezkoumání věci konstatuje, že v dané věci nepochybuje o vcelku rychlém zhoršování zdravotního stavu žalobkyně, které konečně evidentně vedlo i k jejímu pádu, s následkem zlomeniny krčku a praktické nepohyblivosti. Zdravotní stav se horšil v průběhu r. 2015, zejména pak, s ohledem na výše citovaná zjištění, od června tohoto roku. Zjištění, která zaznamenal zápis o sociálním šetření v červenci 2015, by již zřejmě bez dalšího mohla znamenat naplnění podmínek pro přiznání IV. stupně závislosti dle právní úpravy, výše uvedené. Soud však nemohl přehlédnout argumentaci žalovaného, spočívající v poukazu na skutečnost, že v uvedené době se u žalobkyně jednalo o stav, který nebyl dlouhodobý z pohledu sociálních podmínek a jejich právní úpravy, ale jednalo se o dobu, v níž rodina i okolí podstupovalo snahu o rehabilitaci schopností sebeobsluhy žalobkyně a existoval vcelku reálný předpoklad zlepšení zdravotního stavu i dochované soběstačnosti. Po zranění žalobkyně, absolvované hospitalizaci v září 2015, pak již však bylo patrné, že k blízké úpravě zdravotního stavu žalobkyně dojít nemůže a soud tak považuje za správné a oprávněné, váže-li rozhodnutí žalovaného za daného stavu vznik okolností, opravňujících přiznání IV. stupně závislosti žalobkyně na pomoci jiných fyzických osob právě k této době. Odvolací orgán proto, podle přesvědčení soudu, nepochybil, pokud popsáním způsobem shora změnil rozhodnutí orgánu I. stupně, soud považuje tento postup za souladný se zákonem o sociálních službách, mající podklad v jednotlivých jeho ustanoveních, upravujících pojem dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu (zde § 3 písm. c) zákona č. 108/2006 Sb.), a jeho návaznostech na jednotlivé dávky v oblasti pomoci a podpory fyzickým osobám v nepříznivé sociální situaci.

Vzhledem k výše uvedeným skutečnostem pak krajský soud postupoval v souladu s ust.

§ 78 odst. 7 s.ř.s. a žalobu jako nedůvodnou zamítl.

Výrok o náhradě nákladů řízení soud odůvodňuje ust. § 60 odst. 1 s.ř.s., když ve věci úspěšný správní orgán náhradu nákladů řízení neúčtoval.

P o u č e n í :

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Hradci Králové dne 26. května 2017

JUDr. Jana Kábrtová v. r.
samosoudkyně

Za správnost vyhotovení:
R. V.